

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: DK-6C/12/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5421200557
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Veselá
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2023:5421200557.19

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Námestovo v spore žalobkyne: L., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX J. XXX, zastúpenej JUDr. Ivicou Firstovou, advokátkou so sídlom 026 01 Dolný Kubín, Radlinského 1729, proti žalovanej: U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX G., C. XXX/XX, zastúpenej JUDr. Andreou Oroszovou, advokátkou so sídlom 040 01 Košice, Žiškova 19, o určenie, že podpis na listine zo dňa 12.09.2020 označenej ako závet, nie je podpisom poručiťky, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalovaná **m á** voči žalobkyni právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%, s výnimkou trov spojených so znaleckým dokazovaním vykonaným I. (znalecký posudok č. XX/XXXX. zo dňa 06.04.2023), vo vzťahu ku ktorým má žalovaná voči žalobkyni právo na ich náhradu v rozsahu 50%.

III. Žalobkyňa **m á** voči žalovanej právo na náhradu trov spojených so znaleckým dokazovaním vykonaným J. (znalecký posudok č. X/XXXX zo dňa 27.01.2022) v rozsahu 50%.

IV. Žalobkyňa je **p o v i n á** zaplatiť I. sumu 643,94 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

V. Žalovaná je **p o v i n á** zaplatiť I. sumu 643,93 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou, doručenou tunajšiemu súdu dňa 30.04.2021 sa žalobkyňa domáhala určenia, že podpis na listine zo dňa 12.09.2020 označenej ako závet poručiťky F., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom G., H. XXXX/XX, ktorá zomrela dňa XX.XX.XXXX, nie je podpisom poručiťky.

2. Žalobu odôvodnila tým, že v dedičskej veci po poručiťke F., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom G., H. XXXX/XX, ktorá zomrela dňa XX.XX.XXXX (v ďalšom texte už len ako „poručiťka“) jej bola doručená výzva zo dňa 21.12.2020 od X., aby sa v lehote 30 dní od doručenia výzvy vyjadrila k obsahu závetu zo dňa 12.09.2020, ktorý súdnemu komisárovi predložila pani Y. rod. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V., E. XXX/XXX. V zmysle tohto testamentu, poručiťka ustanovila za jediné dedičku všetkého svojho majetku pani U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX/XX, XXX XX G.. Súdny komisár ďalej uviedol, že týmto závetom zo dňa 12.09.2020 sa automaticky ruší závet poručiťky zo dňa 07.09.2020, v ktorom ako jediné dedičku ustanovila nebohá F. žalobkyňu. Žalobkyňa sa k obsahu závetu zo dňa 12.09.2020 vyjadrila podaním zo dňa 14.01.2021 tak, že neuznáva závet zo dňa 12.09.2020 a podá na príslušnom súde žalobu o neplatnosť závetu poručiťky zo dňa 12.09.2020. Dňa 01.02.2021 bola žalobkyni doručená výzva zo dňa 27.01.2021 v dedičskej veci po poručiťke od súdneho komisára E., aby sa vyjadrila v lehote 30 dní odo dňa doručenia výzvy a písomne súdnemu komisárovi oznámila dôvody, pre ktoré je podľa nej závet poručiťky zo dňa 12.09.2020 neplatný. Na základe predmetnej výzvy

zo dňa 27.01.2021 súdnemu komisárovi E. dňa 03.03.2021 žalobkyňa zaslala písomné stanovisko, na ktorom naďalej trvá, a to, že závet poručiťky zo dňa 12.09.2020 považuje za neplatný. Podpis na predmetnom závetu zo dňa 12.09.2020 nie je podpis poručiťky, vzhľadom na skutočnosť, že za života poručiťky mala záujem o odkúpenie nehnuteľností od poručiťky žalovaná U., ale táto nebola v žiadnom osobnom kontakte s nebohú poručiťkou, ani ju nenavštevovala a neudržiavala s ňou blízky kontakt. Žalobkyňa má podozrenie, že v tomto prípade sa jedná o nepravý sfaľovaný závet. Žalobkyňa pravidelne navštevovala nebohú poručiťku a vedela o jej zdravotnom stave. Následne, keď bolo žalobkyni doručené uznesenie sp. zn. 5D/139/2020-54, II Dnot 200/2020 zo dňa 12.03.2021, na základe ktorého Okresný súd v Dolnom Kubíne, prostredníctvom notára E., povereného Okresným súdom v Dolnom Kubíne funkciou súdneho komisára, v dedičskej veci po poručiťke a ktorej účastníkmi sú F., trvale bytom G., XXX XX B., L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. XXX a U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX/XX, G. rozhodol tak, že účastníčku L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. XXX odkázal, aby v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti predmetného uznesenia, podala na miestne a vecne príslušnom súde žalobu o určenie, že podpis na listine zo dňa 12.09.2020 označenej ako závet, nie je podpisom poručiťky. Ďalej v zmysle odôvodnenia predmetného uznesenia Okresný súd Dolný Kubín konštatoval, že poručiťka zomrela slobodná a bezdetná, otec poručiťky E. zomrel XX.XX.XXXX a matka H. rod. R. zomrela XX.XX.XXXX. Poručiťka súrodencov nemala a ako jediná dedička zo zákona v IV. dedičskej skupine bola zistená teta poručiťky (sestra otca poručiťky E.) F., trvale bytom G., XXX XX B.. Na predbežnom vyšetrení vykonanom podľa § 175 Civilného mimosporového poriadku dňa 02.12.2020 predložila žalobkyňa závet poručiťky napísaný vlastnou rukou dňa 07.09.2020, ktorý spĺňa formálne náležitosti závetu stanovené v ustanovení § 476a Občianskeho zákonníka. Týmto závetom poručiťka ustanovila za jedinú a výlučnú dedičku všetkého svojho majetku žalobkyňu. Zákonná dedička F. sa po poučení o dedičskom práve, na výzvu súdneho komisára zo dňa 07.12.2020 písomne vyjadrila, že súhlasí s rozhodnutím poručiťky a plne ho rešpektuje, čo je možné považovať za uznanie závetu zo dňa 07.09.2020 čo do formy i obsahu. Následne dňa 21.12.2020 doručila Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V., E., súdnemu komisárovi závet poručiťky zo dňa 12.09.2020 napísaný mechanicky za prítomnosti dvoch svedkov a to H., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. a Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V., E. XXX/XXX, v ktorom poručiťka ustanovila za jedinú a výlučnú dedičku všetkého svojho majetku žalovanú. Zákonná dedička F. sa na výzvu súdneho komisára zo dňa 21.12.2020 písomne vyjadrila k závetu poručiťky zo dňa 12.09.2020 tak, že nesúhlasí s obsahom závetu zo dňa 12.09.2020. Taktiež závetná dedička - žalobkyňa zo závetu zo dňa 07.09.2020 sa na výzvu súdneho komisára opätovne a jednoznačne vyjadrila, že závet poručiťky zo dňa 12.09.2020 považuje za neplatný a to mimo iné i z dôvodu, že podpis na listine nie je podpisom poručiťky, t. z. že podpis poručiťky je na tejto listine zo dňa 12.09.2020 falošný. V zmysle ustanovenia § 192 Civilného mimosporového poriadku, ak niekto pred potvrdením nadobudnutia dedičstva tvrdí, že je dedičom a popiera dedičského právo iného dediča, ktorý dedičstvo neodmietol, ide o spor o dedičské právo. V zmysle § 194 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, ak rozhodnutie o dedičskom práve závisí od zistenia sporných skutočností, odkáže súd uznesením po márnom pokuse o zmier toho z dedičov, ktorého dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby určenie spornej skutočnosti uplatnil žalobou. Na podanie žaloby určí lehotu, ktorá nesmie byť kratšia ako jeden mesiac. V zmysle § 194 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku súd pokračuje v konaní s účastníkmi podľa výsledku sporu.

3. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe uviedla, že nárok uplatnený žalobkyňou v celom rozsahu neuznáva a žalobu navrhuje zamietnuť. V tomto konaní žalobkyni neprislúcha aktívna legitímácia z dôvodu, že aktívne legitímovaným na podanie žaloby nie je závetný dedič, ale zákonný dedič v zmysle § 480 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Závet sa zrušuje neskorším platným závetom, pokiaľ popri ňom nemôže obstať, alebo odvolaním závetu, odvolanie musí mať formu, aká je potrebná pre závet. Z vyššie citovaného uznesenia vyplýva, že závet zo dňa 07.09.2020 bol zrušený neskorším závetom, a to závetom zo dňa 12.09.2020. V zmysle tejto skutočnosti aj samotný notár opätovne vyzval dňa 21.12.2020 zákonnú dedičku F., aby sa vyjadrila k závetu zo dňa 12.09.2020, pričom jej na to dal lehotu 30 dní a zároveň ju požiadal o stanovisko, či hodlá podať žalobu o neplatnosť závetu poručiťky zo dňa 12.09.2020. Už zo samotnej výzvy vyplýva, že aktívne legitimovanou má v tomto konaní byť zákonný dedič a nie závetný dedič zo závetu, ktorý bol zrušený, čo uznal aj samotný notár, keďže opätovne vyzval zákonného dediča na vyjadrenie sa k závetu a podaniu žaloby. Samotná zákonná dedička sa dňa 10.01.2021 vyjadrila: „Tímto prosím o prípadné prošetrení obou závetí a v žiadnom prípade nesouhlasím se závetí napsanou 12.09.2020 a doloženou 21.12.2020 ve prospěch pani U. nar. X.X.XXXX, bytom C. XXX/XX, G.“ Na základe tohto vyjadrenia je nepochybne zřejmé, že zákonný dedič žiada o prešetrenie oboch závetov, z čoho možno usudzovať, že sa cíti ako aktívna strana sporu, keďže sa v dedičskom

konaní vyjadruje ku každému závetu, ako zákonný dedič, dokonca spísal v bodoch, prečo neuznáva závet zo dňa 12.09.2020. Zo samotných závetov bol holografný závet zrušený alografným závetom, kde možno konštatovať, že závet písaný vlastnou rukou nemôže obstáť pri závere písanom na počítači a podpísaný pred dvoma svedkami. Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že zákonnou dedičkou je pani F. a dedičkou zo závetu je žalovaná. Preto aktívne legitimovanou na podanie žaloby nemôže byť žalobkyňa. Žalovaná poukazuje na judikatúru vo veciach dedičského práva: Štátne notárstvo má na zistenie stavu a obsahu závetu (§ 29 ods. 2 Notárskeho poriadku) predvolať zákonných dedičov, aby mali možnosť vyjadriť sa o platnosti závetu alebo namietat' jeho neplatnosť. (rozsudok Najvyššieho súdu SSR zo dňa 14.06.1974, sp. zn. 1Cz/50/1974, uverejnený v Zborníku stanovísk, správ o rozhodovaní súdov a súdnych rozhodnutí Najvyšších súdov ČSSR, ČSR a SSR 1970-1983, č. IV, r. 1986, str. 811), z čoho vyplýva otázka, prečo notár vyzval na vyjadrenie sa k závetu a podanie žaloby závetného dediča a udelil mu procesné práva zákonného dediča. Uznesenie notára Dnot 200/2000, kde odkázal účastníčku - žalobkyňu na podanie žaloby, považuje za nesprávne a mylné. Je preukázateľné, že v tomto prípade notár pochybil, keďže účastníčkou na podanie žaloby mala byť zákonná dedička, ktorá v písomnom stanovisku navrhla preskúmať oba závety. A v zmysle skutočnosti, že holografný závet bol alografným závetom zrušený, čím opäť do úvahy mala pripadať závetná dedička a nie závetná dedička zo závetu, ktorý bol zrušený. Notár jej týmto uznesením odobral do budúca právo obrany v prípade, ak by chcel napadnúť neplatnosť závetu zo dňa 07.09.2020. Ďalším dôvodom, na základe ktorého žalovaná žiada, aby bola žaloba zamietnutá je to, že na podanie žaloby na určenie spornej skutočnosti podľa § 20 písm. b) CSP je miestne a vecne príslušný okresný súd, na ktorom prebieha konania o dedičstve. V zásade platí, že pasívne legitimovaní (žalovaní) sú všetci účastníci konania o dedičstve (okrem tých, ktorých dedičský súd odkázal na podanie žaloby). Tvoria nútené spoločenstvo podľa § 78 CSP. Pokiaľ ich žalobca za žalovaných neoznačí, musí byť žaloba zamietnutá. Tento výklad si osvojila aj judikatúra k skoršej, avšak obsahovo zhodnej právnej úprave zakotvenej v ustanovení (§175k OSP) (R 65/2003). Na základe vyššie uvedeného sú zo strany žalobkyne nepresne špecifikovaní žalovaní, účastníci dedičského konania v tomto prípade by mali byť žalobkyňa, žalovaná a zákonný dedič, čo by predstavovalo procesné spoločenstvo. Keďže žalobkyňa neoznačila všetkých žalovaných, má žalovaná za to, že žaloba má byť zamietnutá. Poukazuje na uznesenie NS ČR, ktorý konštatuje, že: ak je založené dedičské právo na alografnom záveťe spísanom podľa ustanovenia § 476 Občianskeho zákonníka, takýto alografný závet neodôvodňuje postup podľa ustanovenia § 194 ods. 1 CMP len preto, že je v konaní (medzi tými, ktorý si robia nárok na dedičstvo) sporná samotná pravosť vlastnoručného podpisu poručiteľa záveťe. Vzhľadom na to, že obligatórnou súčasťou alografného záveťe spísaného podľa ustanovenia § 476 písm. b) Občianskeho zákonníka je svedectvo dvoch svedkov o tom, že poručiteľ pred nimi (súčasne prítomnými) výslovne prejavil, že listina obsahuje jeho poslednú vôľu a že nie je dobré predstaviteľné, že by poručiteľ pred svedkami výslovne prejavil, že listina obsahuje jeho poslednú vôľu bez toho, že by ju vlastnoručne podpísal „sporným“ (uznesenie NS ČR z 25.09.2013, sp. zn. 21Cdo 1934/2021). Na základe vyššie uvedeného uznesenia NS ČR je jednoznačne preukázané, že v prípade spísania alografného záveťe, sa nemôže napádať pravosť podpisu poručiteľa záveťe, čo v danom prípade preukazuje, že samotná žaloba má byť zamietnutá a konanie v celom rozsahu zastavené. Žalovaná tiež poukazuje na rozsudok Krajského súdu Žilina, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Martin, kde tak ako aj v tomto konaní bola napadnutá neplatnosť alografného záveťe z dôvodu, že podpis na záveťe nie je poručiteľky. Tak ako okresný súd, tak aj krajský súd sa stotožnili s tým, že žalobca neunesol dôkazné bremeno. Okresný súd pri právnom posúdení veci postupoval podľa § 476 ods. 1 a 2, § 476b, 480 ods. 1 Občianskeho zákonníka a po zhodnotení vykonaného dokazovania žalobu zamietol pre neunesenie dôkazného bremena žalobcom na tvrdené skutočnosti, že by podpis na záveťe nebol vlastnoručným podpisom poručiteľky. (Rozsudok OS Martin sp. zn. 5C/270/2016 zo dňa 05.06.2019) (Rozsudok KS Žilina sp. zn. 10Co/208/2019 zo dňa 30.04.2020). Žalovaná je toho názoru, že aj v danom konaní žalobkyňa dostatočne neunesla dôkazné bremeno, nakoľko k dnešnému dňu okrem samotných tvrdení, žiadnym iným dôkazom nepodložila, že podpis poručiteľky na záveťe nie je jej.

4. Žalobkyňa v replike vyslovila nesúhlas s vyjadrením žalovanej, keď tvrdenia v ňom uvedené sa nezakladajú na pravde. Žalobkyňa v plnom rozsahu prislúcha aktívna legitimácia na podanie žaloby. V zmysle ustanovenia § 192 Civilného mimosporového poriadku, ak niekto pred potvrdením nadobudnutia dedičstva tvrdí, že je dedičom a popiera dedičského právo iného dediča, ktorý dedičstvo neodmietol, ide o spor o dedičské právo. V zmysle ust. § 194 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, ak rozhodnutie o dedičskom práve závisí od zistenia sporných skutočností, odkáže súd uznesením po márnom pokuse o zmier toho z dedičov, ktorého dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby určenie spornej skutočnosti uplatnil žalobou. Na podanie žaloby určí lehotu, ktorá nesmie byť

kratšia ako jeden mesiac. V zmysle § 194 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku, súd pokračuje v konaní s účastníkmi podľa výsledku sporu. Z vyššie uvedených ustanovení Civilného mimosporového poriadku vyplýva skutočnosť, že aktívne legitimovanou na podanie žaloby môže byť žalobkyňa. Nakoľko samotnou žalobou žalobkyňa napáda neskorší závet zo dňa 12.09.2020, ktorý považuje žalobkyňa za neplatný a má za to, že podpis na listine zo dňa 12.09.2020 označenej ako závet poručiťky alebo nej F., nie je podpisom poručiťky, žalobkyňa má za to, že v zmysle vyššie uvedených ustanovení Civilného mimosporového poriadku je aktívne legitimovanou na podanie žaloby. Na predbežnom vyšetrení vykonanom podľa ustanovenia § 175 Civilného mimosporového poriadku dňa 02.12.2020 žalobkyňa predložila súdnu komisárovi E. závet poručiťky napísaný vlastnou rukou dňa 07.09.2020, ktorý spĺňa formálne náležitosti závetu stanovené v ustanovení § 476a zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka. Týmto závetom poručiťka ustanovila za jedinú výlučnú dedičku všetkého svojho majetku žalobkyňu. Nakoľko poručiťka zomrela slobodná a bezdetná, otec poručiťky E. zomrel XX.XX.XXXX a matka H. rod. R. zomrela XX.XX.XXXX, poručiťka súrodencov nemala a ako jediná dedička zo zákona v IV. dedičskej skupine bola zistená F., trvale bytom G.. Zákonná dedička F. sa po poučení o dedičskom práve, na výzvu súdneho komisára E. zo dňa 07.12.2020, aby sa vyjadrila k závetu poručiťky zo dňa 07.09.2020 písomne vyjadrila, že súhlasí s rozhodnutím poručiťky a plne ho rešpektuje, čo je možné považovať za uznanie závetu zo dňa 07.09.2020 čo do formy i obsahu. Zákonná dedička F. sa na ďalšiu výzvu súdneho komisára zo dňa 21.12.2020, aby sa vyjadrila k závetu poručiťky zo dňa 12.09.2020 písomne vyjadrila dňa 10.01.2021, že nesúhlasí s obsahom závetu zo dňa 12.09.2020 a žiada o jeho preskúmanie. Zákonná dedička výslovne uviedla, že nesúhlasí so závetom zo dňa 12.09.2020 a to na základe niekoľkých dôvodov, ktoré uviedla vo svojom vyjadrení zo dňa 10.01.2021, a to že žalovaná sa pokúšala niekoľkokrát skontaktovať zákonnú dedičku pomocou sociálnych sietí a Mestského úradu v B., a to až mesiac po smrti poručiťky, ktorá zomrela dňa XX.XX.XXXX. Zákonná dedička poukazuje predovšetkým na skutočnosť, že žalovaná úmyselne a cielene vyhľadávala informácie o zákonnej dedičke s ktorou sa pokúšala skontaktovať a po smrti nebohej F. s cieľom získať majetkový prospech po nebohej F. spísala prostredníctvom elektronických prostriedkov listinu označenú ako závet zo dňa 12.09.2020, pričom podpis na predmetnej listine sfaľovala. Žalovaná sa nezúčastnila pohrebu poručiťky a nemala ani záujem vybaviť záležitosti ohľadom pohrebu nebohej F. Jediným cieľom žalovanej je získať majetkový prospech po nebohej F.. Zákonná dedička F. sa dňa 07.07.2021 opätovne vyjadrila k sp. zn.: 5D/139/2020 a to, že jednoznačne namieta a nesúhlasí so závetom zo dňa 12.09.2020. Žalobkyňa má za to, že závet poručiťky zo dňa 12.09.2020 považuje za neplatný a to mimo iné i z dôvodu, že podpis na listine nie je podpisom poručiťky, t.z. že podpis poručiťky je na tejto listine zo dňa 12.09.2020 falošný. Závet poručiťky zo dňa 12.09.2020 má aj iné vady v písaní a to priezvisko závetcu - je nesprávne napísané bez dĺžňa nad písmenom e v priezvisku J., pričom správne znenie priezviska nebohej je J.. Podpis nebohej nekorešponduje s pravým podpisom nebohej, ktorá sa podpisovala s dĺžňom nad písmenom e vo svojom priezvisku J., a nie J., tak ako je nesprávne uvedené v záвете zo dňa 12.09.2020. V súvislosti so závetom zo dňa 12.09.2020 žalobkyňa uvádza, že sa jedná o jednoduchý alografný závet, podmienkou platnosti ktorého je, že musí byť závetcom, ktorý vie čítať a písať, vlastnoručne podpísaný. V zmysle platnej judikatúry a ustanovení § 476 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka pri dodržaní podmienok uvedených v tomto ustanovení poručiťka má možnosť jednostranným prejavom vôle pre prípad svojej smrti ľubovoľne naložiť so svojím majetkom, pričom na platnosť tohto jeho prejavu sa vzťahujú aj ustanovenia § 35, § 37 až 40. Ide o poručiťkov prejav vôle, pri ktorom sa nemôže dať zastúpiť, a to ani zástupcom na základe udeleného plnomocenstva, ani zákonným zástupcom (v prípade osoby staršej ako 15 rokov). Pri zriaďovaní závetu sa vždy musí dbať na dodržanie všetkých náležitostí, ktoré zákon vyžaduje na platnosť akéhokoľvek právneho úkonu, a okrem toho aj na dodržanie náležitostí vzťahujúcich sa na prejav poručiťkovej vôle pre prípad jeho smrti (§ 476 až 479). Odôvodňuje to skutočnosť, že poručiťkov závet sa uplatní až v čase, keď on už nežije, a preto už nebude možné prostredníctvom neho zistiť, či vôbec zamýšľal závet zriadiť, prípadne čo jeho zriadením sledoval (čo chcel ním dosiahnuť). Zákon pri všetkých druhoch závetu vyžaduje písomnú formu a uvedenie dňa, mesiaca a roka, keď bol podpísaný. Závet môže platne zriadiť iba ten poručiťka, ktorý má plnú spôsobilosť vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (§ 8 ods. 1). Môže ho vyhotoviť vlastnoručne alebo v inej písomnej forme (§ 476b, § 476c, § 476d ods. 3 a 4), alebo ho môže zriadiť vo forme notárskej zápisnice. Pre maloletých, ktorí dovŕšili 15 rokov veku, platia podmienky uvedené v ustanovení § 476d ods. 1. Vlastnoručným závetom (holograf) je závet, ktorého celý obsah napísal poručiťka vlastnou rukou a na záver ho vlastnoručne podpísal a uviedol deň, mesiac a rok, keď ho podpísal. Vlastnoručným podpisom sa predovšetkým rozumie také napísanie poručiťkovho krstného mena a priezviska, aké poručiťka obvykle používa. Nemožno ho nahradiť faksimile (podpisom urobeným pomocou pečiatky) poručiťka, ktoré inak bežne používa, alebo

iným spôsobom. Inak by bol závet neplatný. Odporúča sa závet podpisovať plným menom a priezviskom a u vydatých žien aj rodným priezviskom. Tým sa môže vo veľkej miere predísť spochybnovaniu pravosti podpisu zriaďovateľa závetu, najmä v prípade, keď so zreteľom na obsah závetu, niektorý z dedičov chce dosiahnuť jeho neplatnosť. Ako podpis poručiťľa nestačí iba znamenie ruky (napr. tromi krížikmi), keďže sa predpokladá, že ten, kto sa nevie ani podpísať, nemôže vedieť písať tak, že by vedel vlastnou rukou napísať celý závet. Ak poručiťľ nenapísal závet vlastnou rukou, ale ho napísal napríklad písacím strojom alebo ho napísal niekto iný, musí ho vlastnou rukou podpísať a pred dvoma svedkami súčasne prítomnými výslovne prejaviť, že listina obsahuje jeho poslednú vôľu, pričom takisto svedkovia musia závet podpísať. Treba postupovať podľa § 476 ods. 2, lebo inak by bol závet neplatný. Na základe vyššie uvedených skutočností žalobkyňa navrhla, aby bolo nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru písomoznalectvo, zamerané na zistenie pravosti podpisu nebohej F. na listine zo dňa 12.09.2020 označenej ako závet.

5. Žalovaná v replike uviedla, že žalobkyňa svoju aktívnu legitímáciu na podanie žaloby stroho odôvodnila citáciou CMP, pričom bližšie sa nevyjadrila ku aktívnej legitímácii a k jej vyjadreniu zo dňa 03.06.2021, kde konkrétne poukazovala na to, že žalobkyňa neprislúcha aktívna legitímácia. Žalovaná naďalej trvá na tom, že žalobkyňa neprislúcha aktívna legitímácia na podanie žaloby a to tak, ako uviedla vo vyjadrení zo dňa 03.06.2021. Zákonná dedička súhlasila so závetom zo dňa 07.09.2020 a nesúhlasila so závetom zo dňa 12.09.2020, pričom k vyjadreniu zákonnej dedičky, že prosí o prešetrovanie oboch závetov sa nevyjadrila. Žalobkyňa predkladá súdu iba skreslené skutočnosti a dôkazy, nevyjadruje sa ku skutočnostiam, dôkazom, ktoré vo vyjadrení zo dňa 03.06.2021 uviedla žalovaná, ale opätovne iba poukazuje na dôkazy a skutočnosti, ktoré uviedla už v žalobe. V tomto vyjadrení sa dokonca neštíti obviňovať ju z toho, že mala podpis poručiťľky sfaľšovať a jedná sa iba o jej majetkový prospech. Tieto vyjadrenia žalobkyne sú zarážajúce. Zo strany žalobkyne ako aj jej právnej zástupkyne sa jedná o slabý argumentačný konštrukt a svoje tvrdenia opiera iba o hypotézy, lži, klamstvá a polopravdy. Žalobkyňa uvádza, že sa nezúčastnila pohrebu, čo je absolútna lož, čo môžu potvrdiť všetky osoby, ktoré na samotnom pohrebe boli, zároveň fotografia, ktorá je na náhrobnom kameni bola ňou vyhotovená, ktorú dala vyhotoviť vo fotoshope s fotografiou, ktorú má v rodinnom albume. Žalovaná sa nepodpisovala J., ale J. (s dlhým é), pričom na samotnom náhrobnom kameni je uvedené meno J., (bez dlhého é) a nie ako to uvádza žalobkyňa. Taktiež disponuje s pohľadnicami, kde sa poručiťľka podpisuje J. (bez dlhého é). Žalobkyňa sa vo svojom vyjadrení nevyjadruje ani k judikatúre, na ktorú poukazovala, a to napríklad na (uznesenie NS ČR z 25.09.2013, sp. zn. 21Cdo 1934/2021), kde je jednoznačne konštatované, že pri alografnom záвете nemožno spochybníť podpis závetcu. Vyjadrenie žalobkyne nereflektuje na vyjadrenie, ktoré podala dňa 03.07.2021, kde uvádzala viacero dôvodov, prečo by mala byť žaloba zamietnutá a konanie zastavené, možno konštatovať, že žalobkyňa nevyvrátila ani jeden dôvod, na ktorý poukazovala, ale uvádza iba tvrdenia, ktoré už uviedla v samotnej žalobe. Zastáva názor, že žalobkyňa opätovne neuniesla dôkazné bremeno, nakoľko k dnešnému dňu okrem samotných tvrdení, žiadnym iným dôkazom nepodložila, že podpis poručiťľky na záвете nie je jej.

6. Po vykonaní postupu podľa § 167 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“) súd vo veci nariadil predbežné prejednanie sporu, na ktorom určil termín pojednávania a rozhodol o tom, že na návrh žalobkyne nariadi znalecké dokazovanie za účelom zistenia, či podpis na listine datovanej ku dňu 12.09.2020 označenej ako „Závet“ pri vytlačenej mene a priezvisku - F., je alebo nie je vlastnoručným podpisom poručiťľky (v ďalšom texte už len ako „závet z 12.09.2020“). Toto dokazovanie bolo nariadené uznesením tunajšieho súdu č. k. 6C/12/2021-108 zo dňa 16.11.2021, právoplatným dňa 01.12.2021.

7. Na základe návrhu žalovanej zo dňa 29.11.2021 súd vyššie uvedené uznesenie doplnil uznesením č. k. 6C/12/202-125 zo dňa 05.01.2022 (právoplatným dňa 20.01.2022) o ďalšiu úlohu znalkyne, a to, aby tiež zistila, či podpis na listine datovanej ku dňu 07.09.2020 označenej ako „Závet“ pri vytlačenej mene a priezvisku - F. (v ďalšom texte už len ako „závet z 07.09.2020“) je alebo nie je vlastnoručným podpisom poručiťľky.

8. V znaleckom posudku č. X/XXXX zo dňa 27.01.2022 (č. I. 127 - 162 spisu) súdom ustanovená znalkyňa J. stanovila záver, že tak podpis na záвете zo dňa 12.09.2020, ako aj na záвете zo dňa 07.09.2020 nie je vlastnoručným podpisom poručiťľky.

9. Vo vyjadrení k vyššie uvedenému znaleckému posudku žalovaná navrhla, aby bol požiadaný znalecký ústav na vypracovanie odborného stanoviska k tomu, či z predložených listinných dôkazov bolo možné s dodatočnou presnosťou určiť, či podpis je alebo nie je poručiteľkin a či zo zadovaných listín bolo vôbec možné vyhotoviť znalecký posudok.

10. Uznesením č. k. 6C/12/2021-193 zo dňa 11.05.2022, právoplatným dňa 26.05.2022 súd ustanovil na podanie, žalovanou navrhovaného, odborného vyjadrenia I.. Ten v liste zo dňa 13.06.2022 uviedol, že jeho vyhodnotenie sporného a porovnávacieho materiálu sa významne neodlišuje od vyhodnotenia sporného a porovnávacieho materiálu vyššie uvedenej znalkyne, s výnimkou vyhodnotenia podpisu v perličkovom tvare ozn. PM 2. Taktiež uviedol, že by, t.j. ústav požadoval ďalší porovnávací materiál a navrhol, aby súd rozhodol o doplnení uznesenia o novú úlohu, a to písomznaleckým skúmaním overiť pravosť písma poručiteľky holografického závetu zo dňa 07.09.2020.

11. Strany sporu, v nadväznosti na podanie I. zo dňa 13.06.2022, navrhli doplniť uznesenie č. k. 6C/12/2021-193 zo dňa 11.05.2022. Žalovaná navrhla doplniť uznesenie o úlohu spočívajúcu v overení pravosti písma poručiteľky na celom texte holografického závetu zo dňa 07.09.2020. Žalobkyňa navrhla uznesenie doplniť o úlohu spočívajúcu v overení pravosti podpisu poručiteľky na záвете zo dňa 12.09.2020.

12. Súd uznesením č. k. 6C/12/2021-219 zo dňa 10.10.2022 rozhodol o doplnení uznesenia č. k. 6C/12/2021-193 zo dňa 11.05.2022 v zmysle návrhov sporových strán.

13. I. v znaleckom posudku č. XX/XXXX zo dňa 06.04.2023 (č. I. 238 - 291 spisu) zodpovedal na, v predmetnom uznesení, uvedené otázky tak, že:

- na stanovenie jednoznačného záporného záveru skúmania bolo potrebné mať k dispozícii väčšie množstvo porovnávacích podpisov, preto si ústav vyžiadal zabezpečiť širšiu vzorku porovnávacích podpisov poručiteľky a bez doplňujúceho materiálu by nepristúpil k vypracovaniu znaleckého posudku,
- ručne písaný text holografického závetu zo dňa 07.09.2020 (označený SM1) nevyhotovila F., od ktorej bol predložený porovnávací materiál,
- sporný podpis na holografickom záвете zo dňa 07.09.2020 (označený SM1) nie je pravým podpisom F., od ktorej bol predložený porovnávací materiál,
- sporný podpis na (alografickom) záвете zo dňa 12.09.2020 (označený SM1) nie je pravým podpisom F., od ktorej bol predložený porovnávací materiál.

14. Na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo až po skončení dokazovania týkajúceho sa najmä pravosti podpisov poručiteľky na závetoch z 07.09.2020 a z 12.09.2020, žalobkyňa na podanej žalobe zotrvala, keď súd predtým uviedol svoje zmenené predbežné právne posúdenie, reflektujúc na zmenu skutkových okolností vyplývajúcich zo znaleckého dokazovania. Žalovaná na pojednávaní zotrvala na svojich doterajších tvrdeniach, v zmysle ktorých žiadala žalobu zamietnuť.

15. Súd na pojednávaní vykonal okrem už uvádzaných znaleckých posudkov dokazovanie listinami a výtlačkami fotografií založenými v spise.

16. Z navrhnutých dôkazov súd nevykonal dokazovanie výsluchmi žalovanej a svedkýň H. a Y..

17. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav.

18. Dňa XX.XX.XXXX zomrela F., nar. XX.XX.XXXX. Okresný súd Dolný Kubín uznesením zo dňa 18.11.2020 začal konanie o dedičstve a prejednaním dedičstva poveril notára E.. Z ním vydaného uznesenia č. k. 5D/139/2020-54 zo dňa 12.03.2021 (č. I. 14 spisu) vyplýva, že ako jediná dedička zo zákona v IV. dedičskej skupine bola zistená teta poručiteľky F., ktorá, po poučení o dedičskom práve, na výzvu súdneho komisára zo dňa 07.12.2020 písomne vyslovila súhlas so závetom, ktorý notárovi na predbežnom vyšetrení konanom podľa § 175 CMP dňa 02.12.2020 predložila žalobkyňa a pokiaľ ide o závet z 12.09.2020 zákonná dedička na výzvu súdneho komisára uviedla, že s jeho obsahom nesúhlasí.

19. Notár E., potom čo vyzval aj žalobkyňu na vyjadrenie sa k závetu z 07.09.2020 (ktorá uviedla, že ho považuje za neplatný, mimo iného i z dôvodu, že podpis na listine nie je podpisom poručiteľky a je falošný), vyššie uvedeným uznesením žalobkyňu odkázal, aby v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto

uznesenia podala na miestne a vecne príslušnom súde žalobu o určenie, že podpis na listine zo dňa 12.09.2020 označenej ako závet nie je podpisom poručiťky.

20. V konaní nebolo sporné, že žalobkyňa podala žalobu včas. Žalovaná však namietala jej aktívnu legitímáciu v spore.

21. Na základe výsledkov dokazovania súd dospel k záveru, že táto námietka je dôvodná. Zo znaleckých posudkov totiž vyplynul jednoznačný záver, a to, že závet zo 07.09.2020 poručiťka nevyhotovila a ani ho vlastnoručne nepodpísala. Taktiež závet zo dňa 12.09.2020 neobsahuje jej vlastnoručný podpis.

22. Podľa § 476 ods. 1 Občianskeho zákonníka, poručiťel môže závet buď napísať vlastnou rukou, alebo ho zriadiť v inej písomnej forme za účasti svedkov alebo vo forme notárskej zápisnice.

23. Podľa § 476a Občianskeho zákonníka, vlastnoručný závet musí byť napísaný a podpísaný vlastnou rukou, inak je neplatný.

24. Podľa § 476b Občianskeho zákonníka, poručiťel, ktorý závet nenapísal vlastnou rukou, musí vlastnou rukou podpísať a pred dvoma svedkami súčasne prítomnými výslovne prejaviť, že listina obsahuje jeho poslednú vôľu. Svedkovia sa musia na závet podpísať.

25. Vychádzajúc z citovaných ustanovení potom súd uzaviera, že oba závety sú neplatné, pretože ani jeden z nich nie je vlastnoručne podpísaný, čo je nevyhnutná podmienka platnosti tak holografného, ako aj pri alografného závetu. Vzhľadom na tento právny názor súd nepovažoval za potrebné v konaní vypočuť, či už žalovanú alebo navrhované svedkyne.

26. Keďže závet, zo dňa 07.09.2020, na základe ktorého súdny komisár odkázal žalobkyňu na podanie žaloby je neplatný, je vylúčené, aby žalobkyňa mala v predmetnom dedičskom konaní postavenie závetnej dedičky. Súčasne jej postavenie dediča nevyplýva ani zo zákona. Aktívna legitímácia, vzhľadom na neplatnosť závetu zo dňa 07.09.2020, tak patrí výlučne zákonnej dedičke F. (pokiaľ táto žije), prípadne jej právnym nástupcom (pokiaľ už nežije). Pozitívny určovací rozsudok by mal vplyv už len na jej práva a povinnosti v dedičskom konaní. Keďže táto do konania do vyhlásenia rozsudku nepristúpila, resp. pokiaľ to žalobkyňa do vyhlásenia rozsudku nenavrhol, súd žalobe, hoc by podľa hmotnoprávnej stránky obstála, vyhovieť nemohol.

27. Z týchto dôvodov súd žalobu zamietol a zároveň rozhodol o náhrade trov konania. Na rozhodnutie o trovách konania súd aplikoval § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého právo na náhradu trov konania priznal v spore úspešnej žalovanej v plnom rozsahu, s výnimkou trov spojených so znaleckým dokazovaním vykonaným I. (znalecký posudok č. XX/XXXX zo dňa 06.04.2023), vo vzťahu ku ktorým žalovanej priznal túto náhradu v rozsahu 50%. Žalovaná v súvislosti s týmto znaleckým dokazovaním dňa 26.05.2023 zaplatila preddavok vo výške 700,- eur a tento bol dňa 26.05.2023 vyplatený uvedenému znaleckému ústavu v zmysle uznesenia súdu č. k. 6C/12/2021-296 zo dňa 21.04.2023, právoplatného dňa 25.05.2023.

28. Súd takto rozhodol za súčasného použitia § 257 CSP, podľa ktorého súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, keď vychádzal zo záveru, že na nákladoch, resp. výdavkoch, ktoré strany vynaložili na znalecké dokazovanie by sa mali podieľať rovným dielom, t.j. jedna k jednej, pretože by bolo v rozpore s dobrými mravmi priznať žalovanej plnú náhradu trov konania, ak znaleckým dokazovaním bolo zistené, že sú neplatné závety oboch sporových strán.

29. Z tohto dôvodu preto súd zároveň rozhodol, že žalobkyňa má voči žalovanej právo na náhradu trov spojených so znaleckým dokazovaním vykonaným J. (znalecký posudok č. X/XXXX zo dňa 27.01.2022) taktiež v rozsahu 50%. Žalobkyňa totiž v súvislosti s týmto znaleckým dokazovaním zaplatila preddavok 600,- eur a znalkyni J. bola z tohto preddavku dňa 30.03.2022 vyplatená suma 597,60 eur (č. I. 304 spisu). Suma 597,60 eur bola tejto znalkyni z tohto preddavku vyplatená na základe uznesenia súdu č. k. 6C/12/2021-165 zo dňa 09.02.2022, právoplatného dňa 15.03.2022.

30. Nakoľko I. súd priznal uznesením č. k. 6C/12/2021-296 zo dňa 21.04.2023, právoplatným dňa 25.05.2023 znalečné spolu vo výške 1.987,87 eur a po odpočítaní preddavku, ktorý bol ústavu zaplatený

vo výške 700,- eur, ostáva neuhradená suma znalečného 1.287,87 eur, súd strany zaviazal, aby túto sumu zaplatili ústavu v takmer identickom pomere, žalobkyňa v sume 643,94 eur a žalovaná v sume 643,93 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

31. O konkrétnej výške trov konania priznaných v druhej a tretej výrokovej časti rozsudku, súd rozhodne až v prípade právoplatnosti tohto rozsudku, prípadne iného rozhodnutia vo veci samej, a to samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Námestovo (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 127 ods. 1 a 2 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, jeho podpísania a uvedenia spisovej značky tohto konania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) - § 363 CSP.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších zmien.